

ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ตามมาตรฐาน  
GAP ของเกษตรกรในจังหวัดนครนายก

The Need for Technology in Hybrid Catfish Farming, by  
GAP of Farmers in Nakhon Nayok Province

อัจฉารภรณ์ คุรุรักษา<sup>1</sup> ธานินทร์ คงศิลา<sup>2</sup> และพิชัย ทองดีเลิศ<sup>3</sup>

Atcharaporn Khururaksa<sup>1</sup> Tanin Kongsila<sup>2</sup> and Pichai Thongdeelert<sup>3</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) เพื่อศึกษาความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ตามมาตรฐาน GAP และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ตามมาตรฐาน GAP กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ในจังหวัดนครนายก จำนวน 191 ราย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 2 คน พื้นที่ในการเลี้ยงเฉลี่ย 8 ไร่ เป็นพื้นที่ของตนเอง และใช้เงินทุนของตนเอง 2) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ตามมาตรฐาน GAP อยู่ในระดับปานกลาง 3) เพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ตามมาตรฐาน GAP ในด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง ส่วนอายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงาน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ : ความต้องการเทคโนโลยี ปลาอุกบึกอยู่ มาตรฐาน GAP จังหวัดนครนายก

---

<sup>1</sup> นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ E-mail: atcharaporn.kh@ku.th ติดต่อ: 092-3408877

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ E-mail: tannin.k@ku.th

<sup>3</sup> รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ E-mail: drpichai@yahoo.com

### Abstract

This research is aimed 1) To study personal factors. Socio-Economic Factors of hybrid Catfish Farmers in Nakhon Nayok province. 2) To study the technological needs of hybrid atfish farming in accordance with GAP standards of farmers in Nakhon Nayok province. 3) To study the relationship between personal factors. Socio-economic factors need for technology in farming of hybrid catfish by GAP standards of farmers in Nakhon Nayok province. The sample size used in this research was 191 is calculated by a formula Taro Yamane data collection using structured questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and chi-squared test. The research found that 1) Most farmers are male, with an average age of 46.69 years. Main fish and no secondary occupation. Average labor force is 2.48 people. Average farming area is 7.83 rai and use their own funds. 2) The need for technology in hybrid catfish farming, by GAP of farmers medium level. 3) famer' s sex related to need for technology in hybrid catfish farming, by GAP of farmers in harvesting and transportation. Part age, education level, labor force, unrelated.

**Keywords:** The Need of Technology, Hybrid Catfish, GAP, Nakhon Nayok Province

## 1. บทนำ

ปลาดุกบักกอยจัดเป็นปลาน้ำจืดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย และเป็นปลาน้ำจืดที่ได้รับความนิยมสูงทั้งในด้านการเลี้ยง การเพาะขยายพันธุ์ และการบริโภค เนื่องจากปลาดุกบักกอยมีรสชาติอร่อย เนื้อนุ่ม หวาน สามารถนำมาปรุงอาหารได้หลายอย่าง ตลาดมีความต้องการสูง ประกอบกับปลาดุกบักกอยเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย กินอาหารได้เกือบทุกชนิด เจริญเติบโตเร็ว มีความต้านทานโรคและพยาธิสูง สามารถเลี้ยงได้หนาแน่น ใช้ระยะเวลาเลี้ยงสั้น อดทนต่อสภาพแวดล้อมดี มีความแข็งแรง ทนทานต่อการขนส่งในระยะไกล ๆ ได้ สามารถเลี้ยงปลาดุกบักกอยได้ทั้งบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และในกระชัง จึงทำให้มีผู้สนใจเพาะเลี้ยงปลาดุกบักกอยกันมากและแพร่หลายไปทั่วประเทศ ปลาดุกบักกอยเป็นปลาที่ปรับปรุงสายพันธุ์เพื่อเลี้ยงไว้ขายโดยเฉพาะ ลักษณะเด่น ช่วยลดต้นทุน ย่นเวลาในการเลี้ยง ผลผลิตเป็นที่นิยมของผู้บริโภคจึงเป็นที่ต้องการของตลาดมาก เกษตรกรผู้ที่จะคิดจะเลี้ยงปลาดุกมักเลือกเลี้ยงปลาดุกบักกอยมากกว่าสายพันธุ์อื่น [1]

มาตรฐาน GAP คือการปฏิบัติในการผลิตสัตว์น้ำเพื่อให้ผลผลิตได้มาตรฐานและปลอดภัย การเลี้ยงระบบ GAP เป็นการเลี้ยงที่เริ่มดูแลตั้งแต่ สถานที่ การจัดการการเลี้ยงทั่วไป ปัจจัยการผลิต การจัดการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ สุขลักษณะฟาร์ม การจัดการแหล่งน้ำ การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง ไปจนถึงการเก็บข้อมูล เพื่อให้มีความปลอดภัยแก่เกษตรกรผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรยังรู้การจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ รู้วิธีใช้สารเคมีที่ถูกวิธี สุขภาพแข็งแรง มีรายได้อย่างสม่ำเสมอ ได้รับการรับรองระบบการผลิตและผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด[2]

แนวทางในการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม โดยหลักการนี้ได้รับการกำหนดโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับสัตว์น้ำ (Good Agriculture Practices: GAP) ของ

กรมประมง ซึ่งเป็นมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ (GAP สำหรับสัตว์น้ำ) เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานและหลักเกณฑ์สำหรับกระบวนการผลิตผลผลิตและผลิตภัณฑ์ประมง[1] ในปัจจุบัน เกษตรกรยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเลี้ยงปลาในแบบเดิม ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับปัญหาในการเลี้ยง เช่นการใช้ยาไม่ถูกโรค จึงได้มีมาตรฐาน GAP ขึ้นมาเป็นมาตรฐานที่จะทำให้เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ลดต้นทุนในการผลิตและเพิ่มผลผลิต ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาดุกบักกอยตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในจังหวัดนครนายก เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาดุกบักกอย [3]

## 2. วิธีการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาดุกบักกอยในจังหวัดนครนายก 3 อำเภอ จำนวนทั้งหมด 363 คน ที่ขึ้นทะเบียนสำนักงานประมงจังหวัดนครนายก [3]

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมงจังหวัดนครนายก โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดตัวอย่าง คือ 191 คน ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วนในแต่ละอำเภอ หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างครบตามจำนวน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ การทดสอบเครื่องมือโดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability Test) โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาดุกบักกอยในจังหวัดนครนายก จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำผลที่ได้มาทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.721

2.4 การแปลความหมายความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในจังหวัดนครนายก แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 3 และกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา จำนวน 3 ระดับดังนี้

1.00 - 1.66 หมายถึง ต้องการเทคโนโลยีน้อย

1.67 - 2.33 หมายถึง ต้องการเทคโนโลยีปานกลาง

2.34 - 3.00 หมายถึง ต้องการเทคโนโลยีมาก

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในจังหวัดนครนายก

### 3.ผลการวิจัย

3.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาตกบักอู ในจังหวัดนครนายก สรุปได้ดังนี้ 1) เกษตรกร เป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.5) และเพศหญิง (ร้อยละ 45.5) 2) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47 ปี โดยมีอายุ 24-41ปี (ร้อยละ 29.8) อายุ 42-52ปี (ร้อยละ 37.2) และ 3) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 35.1) รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 30.4) ประถมศึกษา (ร้อยละ 28.8) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 3.7) และ อนุปริญญา/ปวส. (ร้อยละ 2.1)

3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาตกบักอู ในจังหวัดนครนายก สรุปได้ดังนี้ 1) เกษตรกรมีการใช้แรงงาน เฉลี่ย 2 คน มีแรงงาน 2 คน (ร้อยละ 40.3) รองลงมา 1 คน (ร้อยละ 30.9) และ 3 คนขึ้นไป (ร้อยละ 28.8) ตามลำดับ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานจ้าง 2) มีพื้นที่เลี้ยงปลาตกบักอู ส่วนใหญ่ มีพื้นที่ 7 ไร่ขึ้นไป (ร้อยละ 36.1) รองลงมา คือ 1 - 3 ไร่ (ร้อยละ 35.6) และ 4 - 6 ไร่ (ร้อยละ 28.3) ซึ่ง เป็นพื้นที่ตัวเอง (ร้อยละ 67.5) และ 3) เกษตรกรใช้

ทุนตัวเอง (ร้อยละ 77.5) ใช้ทุนตัวเองและกู้ยืม (ร้อยละ 15.2) และกู้ยืม (ร้อยละ 7.3)

3.3 ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร แสดงได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร

(n=387)

ระดับความต้องการเทคโนโลยี	$\bar{X}$	S.D.	สรุป
ด้านสถานที่	2.04	0.54	ปานกลาง
ด้านการจัดการทั่วไป	2.14	0.35	ปานกลาง
ด้านการจัดการและการดูแล	2.04	0.40	ปานกลาง
ด้านสุขลักษณะฟาร์ม	2.20	0.34	ปานกลาง
ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง	2.04	0.44	ปานกลาง
ภาพรวม	1.94	0.51	ปานกลาง
<b>ภาพรวม</b>	<b>2.07</b>	<b>0.20</b>	<b>ปานกลาง</b>

จากตารางที่ 1 พบว่า เกษตรกรมีความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP ภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกษตรกรมีความต้องการเทคโนโลยีใน ด้านการจัดการและการดูแล รองลงมาคือ ด้านการจัดการทั่วไป ด้านสถานที่ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านสุขลักษณะฟาร์ม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง เกษตรกรต้องการในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับธานินทร์[4]ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้านเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่ จังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP

(n=191)

เทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักอูตามมาตรฐาน GAP	$\chi^2$	P - value	สรุป
ด้านสถานที่			
เพศชาย	4.225 <sup>ns</sup>	0.121	ไม่มี

เพศหญิง			
<b>ด้านการจัดการทั่วไป</b>			
เพศชาย	0.024 <sup>ns</sup>	0.988	ไม่มี
เพศหญิง			
<b>ด้านการจัดการและการดูแล</b>			
เพศชาย	2.829 <sup>ns</sup>	0.243	ไม่มี
เพศหญิง			
<b>ด้านสุขลักษณะฟาร์ม</b>			
เพศชาย	3.990 <sup>ns</sup>	0.136	ไม่มี
เพศหญิง			
<b>ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง</b>			
เพศชาย	6.130 <sup>*</sup>	0.047	มี
เพศหญิง			
<b>ภาพรวมทุกด้าน</b>			
เพศชาย	5.226 <sup>ns</sup>	0.073	ไม่มี
เพศหญิง			

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

<sup>ns</sup> มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP ในด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านอื่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน

**ตารางที่ 3** ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP

(n=191)

เทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP	$\chi^2$	P - value	สรุป
<b>ด้านสถานที่</b>			
อายุ24-41ปี	6.214 <sup>ns</sup>	0.184	ไม่มี
อายุ42-52ปี			
อายุ53ปีขึ้นไป			
<b>ด้านการจัดการทั่วไป</b>			
อายุ24-41ปี	2.232 <sup>ns</sup>	0.693	ไม่มี
อายุ42-52ปี			
อายุ53ปีขึ้นไป			
<b>ด้านการจัดการและการดูแล</b>			
อายุ24-41ปี	2.990 <sup>ns</sup>	0.559	ไม่มี
อายุ42-52ปี			

อายุ53ปีขึ้นไป			
<b>ด้านสุขลักษณะฟาร์ม</b>			
อายุ24-41ปี	9.107 <sup>ns</sup>	0.058	ไม่มี
อายุ42-52ปี			
อายุ53ปีขึ้นไป			
<b>ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง</b>			
อายุ24-41ปี	8.513 <sup>ns</sup>	0.074	ไม่มี
อายุ42-52ปี			
อายุ53ปีขึ้นไป			
<b>ภาพรวมทุกด้าน</b>			
อายุ24-41ปี	6.408 <sup>ns</sup>	0.171	ไม่มี
อายุ42-52ปี			
อายุ53ปีขึ้นไป			

<sup>ns</sup> ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า อายุของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรที่เลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

**ตารางที่ 4** ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาับความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP

(n=191)

เทคโนโลยีในการเลี้ยงปลาตกบักก้อยตามมาตรฐาน GAP	$\chi^2$	P - value	สรุป
<b>ด้านสถานที่</b>			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	0.909 <sup>ns</sup>	0.635	ไม่มี
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น			
<b>ด้านการจัดการทั่วไป</b>			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3.013 <sup>ns</sup>	0.222	ไม่มี
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น			
<b>ด้านการจัดการและการดูแล</b>			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	1.369 <sup>ns</sup>	0.504	ไม่มี
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น			
<b>ด้านสุขลักษณะฟาร์ม</b>			
มัธยมศึกษาตอนต้น	0.557 <sup>ns</sup>	0.757	ไม่มี

หรือต่ำกว่า			
สูงกว่ามัธยมศึกษา			
ตอนต้น			
ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง			
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.492 <sup>ns</sup>	0.474	ไม่มี
หรือต่ำกว่า			
สูงกว่ามัธยมศึกษา			
ตอนต้น			
ภาพรวมทุกด้าน			
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.883 <sup>ns</sup>	0.237	ไม่มี
หรือต่ำกว่า			
สูงกว่ามัธยมศึกษา			
ตอนต้น			

<sup>ns</sup> ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรที่เลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับความ ต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP

(n=191)

เทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านสถานที่	$\chi^2$	P - value	สรุป
1คน	1.292 <sup>ns</sup>	0.863	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			
ด้านการจัดการทั่วไป			
1คน	0.128 <sup>ns</sup>	0.998	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			
ด้านการจัดการและการดูแล			
1คน	7.298 <sup>ns</sup>	0.121	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			
ด้านสุขลักษณะฟาร์ม			
1คน	6.590 <sup>ns</sup>	0.159	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			
ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง			

1คน	1.826 <sup>ns</sup>	0.761	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			
ภาพรวมทุกด้าน			
1คน	3.405 <sup>ns</sup>	0.493	ไม่มี
2คน			
3คนขึ้นไป			

<sup>ns</sup> ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวนแรงงานในการเลี้ยงของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรที่เลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

#### 4. อภิปรายผล

1) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านสถานที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดการสถานที่ที่ถูกต้อง เช่น โกล่แหล่งน้ำสะอาด ห่างจากแหล่งกำเนิดมลพิษและมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี

2) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านการจัดการทั่วไป เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการที่ถูกต้อง เช่น การจัดการน้ำที่จากบ่อเลี้ยงต้องมีคุณภาพน้ำไม่เกินค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมง

3) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยการผลิต ผลผลิตต้องปลอดจากการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้ามในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตามประกาศทางราชการ การจัดเก็บปัจจัยการผลิตอย่างถูกสุขลักษณะ

4) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านการจัดการและการดูแล เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติด้วยวิธีที่ถูกต้อง เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ ไม่ควรใช้ยา และสารเคมีทันที ควรพิจารณาด้านการจัดการ เช่น การเปลี่ยนถ่ายน้ำตามความเหมาะสม และหรือเพิ่มอากาศก่อนการใส่ยาและสารเคมี เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรคต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบ และมีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

5) ความต้องการเทคโนโลยีในการเลี้ยงปลา ดูกักขังตามมาตรฐาน GAP ด้านสุขลักษณะฟาร์ม เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากบ้านเรือนต้องแยกจากระบบการเลี้ยง ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วนห่างจากบ่อเลี้ยง และมีระบบการจัดการของเสียอย่างถูกสุขลักษณะ

ดังนั้น สำนักงานกรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือ สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น ควรเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้อง

## 5. สรุป

เพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาตู้บึงกุ่มตามมาตรฐาน GAP ในด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานในการเลี้ยงของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรที่เลี้ยงปลาตู้บึงกุ่มตามมาตรฐาน GAP ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

หากเกษตรกรได้รับเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการเลี้ยงปลาตู้บึงกุ่มให้ได้ตามมาตรฐาน GAP ผลผลิตของเกษตรกรมีมาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาด

## เอกสารอ้างอิง

- [1] พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์.(2560). [ออนไลน์]. **แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Good Agriculture Practices ( GAP).** [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2560]. จาก <http://www.foodnetworksolution.com/wiki/expert/002/>
- [2] กรมประมง.(2558). [ออนไลน์]. **GPAสัตว์น้ำ.** [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2560]. จาก <http://gap.doae.go.th>
- [3] สำนักงานกรมประมงจังหวัดนครนายก. (2560). **ข้อมูลพื้นฐานด้านประมงจังหวัดนครนายก.** นครนายก
- [4] ธาณินทร์ คงศิลา. (2560). **การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้าอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ จังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม.** วารสารการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ปีที่ 7 ฉบับที่ 14 กรกฎาคม – ธันวาคม 2560